

Türkiye’de Yayınlanan Entegre Raporların Kalitesi ve Firma Değeri İlişkisi

Mehmet YÜCENURŞEN*

Öz

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de yayınlanan entegre raporların kalitesi ve firma değeri arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkinin firma özelliklerine göre sistematik olarak değişip değişmediğini incelemek olarak belirlenmiştir. Çalışmada, Türkiye’de 2016-2020 yılları arasında yayınlanan Entegre Raporlara ulaşılmış ve entegre raporlama skorları tespit edilmiştir. Bu bağlamda, elde edilen verilere tanımlayıcı istatistikler ile korelasyon analizi ve çoklu regresyon analizi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular, entegre raporlama kalitesinin firma değeri üzerinde anlamlı ve pozitif bir etkisi olduğunu göstermektedir. Çalışma sonuçlarına göre, entegre raporların firmalara sağladığı faydasının maliyetinden daha yüksek olduğu ve entegre raporlamanın karmaşık işletim ve bilgi ortamına sahip firmalarda bilgi işlem maliyetlerini azalttığı görülmektedir. Ayrıca daha yüksek dış finansman ihtiyacı olan firmaların daha yüksek entegre rapor skorlarına sahip olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Entegre Raporlama, Firma Değeri, Kurumsal Raporlama

Makale Türü: Araştırma Makalesi

The Relationship Between the Quality of The Integrated Reports Published in Turkey and The Firm Value

Abstract

The aim of this study is to examine the relationship between the quality of integrated reports published in Turkey and firm value and whether this relationship changes systematically according to firm characteristics. In the study, Integrated Reports published in Turkey between 2016-2020 were reached and integrated reporting scores were determined. In this context, descriptive statistics, correlation analysis and multiple regression analysis were applied to the obtained data. The findings show that integrated reporting quality has a significant and positive effect on firm value. According to the results of the study, it is seen that the benefit of the integrated reports to the companies is higher than the cost and that the integrated reporting reduces the information processing costs in the companies with a complex operating and information environment. In addition, it has been determined that companies with higher external financing needs have higher integrated report scores.

Keywords: Integrated Reporting, Firm Value, Corporate Reporting

Article Type: Research Article

---

* Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, Ortaköy MYO, yucenursen@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-6327-0169

1. GİRİŞ

Günümüzde yatırımcılar yatırım karar süreçlerinde, firmaların finansal riskleri kadar finansal olmayan risklerini de görmek ve firmaların tüm bu risklere nasıl karşılık verdiğini ve kısa, orta ve uzun vadede nasıl bir değer yarattığını da bilmek istemektedirler (Aras ve Sarıoğlu, 2015). Yalnızca finansal bilgilerin raporlanması, ticari faaliyetlerin sadece bir bölümünü kapsadığı ve firmaların gerçekleştirdiği sosyal ve çevresel etkileri göz ardı ettiği için tüm paydaşların ihtiyaçlarını karşılamamaktadır. Firmaların varlığı, ya belirli doğal kaynakların sürekli mevcudiyetine ya da uyum sağlama ve kendilerini yeniden oluşturma yeteneklerine bağlıdır. Bu durum, sosyal ve çevresel ‘sermayelerin’ firmalar için önemini belirtmektedir.

Firmalar öncelikle, finansal olmayan bilgileri yıllık raporlarına ek olarak sürdürülebilirlik veya kurumsal sosyal sorumluluk raporlarında açıklama yoluna gittiler. Ancak sürdürülebilirlik ve kurumsal sosyal sorumluluk raporları ile mali raporlar arasındaki bağlantı belirsizdi. Eccles ve Krzus (2010), raporların gerçek bir etkiye sahip olması için, söz konusu bu raporların birbiriyle entegre edilmesi gerektiğini, böylece firmanın, herkesin ihtiyaçlarını dikkate alan sürdürülebilir bir topluma katkıda bulunan kurumsal sosyal sorumluluk taahhüdüne dayalı sürdürülebilir bir stratejisi olduğunu göstereceğini belirtmektedirler.

Finansal, sürdürülebilirlik ve kurumsal sosyal sorumluluk raporlarında sunulan çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim göstergelerinin finansal performans ile olan ilişkisini tam olarak yansıtamaması nedeniyle yatırımcılar, ihtiyaç duydukları nitelikli bilgiye ulaşmakta güçlük yaşamaktadır. Söz konusu bu ihtiyacı karşılamak üzere ortaya çıkan yeni raporlama düzeni ‘entegre raporlama’ olarak adlandırılmaktadır. Entegre raporun amacı, finansal ve finansal olmayan bilgileri birbiriyle ilişkili olduğu tek bir raporda birleştirmektir.

Türkçe literatürde, entegre raporların kalitesi ve firma değeri ilişkisine yönelik ampirik bir çalışma bulunmadığı görülmektedir. Bu nedenle, Türkiye’de yayınlanan entegre raporlara yönelik olarak bu çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışmada öncelikle entegre raporlama ve firma değeri ilişkisi ile ilgili kavramsal çerçeve açıklanmaya çalışılmış ve yöntem kısmında Türkiye’de 2016-2020 yılları arasında yayınlanan entegre raporlar üzerinden korelasyon ve çoklu regresyon analizleri gerçekleştirilmiştir. Analiz sonucunda elde edilen bulgular yorumlanmış ve entegre raporlama kalitesi ve firma değeri arasındaki ilişki açıklanmaya çalışılmıştır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Entegre Raporlama Kalitesi ve Firma Değeri

Entegre Raporlama (ER), bir kuruluşun kısa, orta ve uzun vadede değer yaratma ve sürdürme stratejisi etrafında inşa edilen raporlamasına ilişkin bir süreçtir. Bu süreç, IIRC (International Integrated Reporting Council) tarafından yayınlanan çerçeveye (<IR>) göre, “bir kuruluşun içinde yer aldığı dış çevre bağlamında stratejisi, yönetimi, performansı ve gelecekte beklenenlerinin kısa, orta ve uzun vadede nasıl değer yarattığının kısa ve öz bir iletişimidir.” olarak tanımlanır (IIRC, 2013). Bu bağlamda ER’nin amacı; çalışanlar, müşteriler, tedarikçiler, iş ortakları, yerel topluluklar, yasa koyucular, düzenleyiciler ve politika yapıcılar dahil olmak üzere tüm paydaşlara bir kuruluşun nasıl değer yarattığı hakkında hem finansal hem de finansal olmayan bilgiler sağlamaktır (Abeysekera, 2013).

Geleneksel finansal ve sürdürülebilirlik raporlaması, genel olarak performansın geriye dönük bir incelemesini sağladığı ve sürdürülebilirlik konuları ile kuruluşun temel stratejisi arasında bağlantı kurmadığı için eleştirilmektedir (Serafeim, 2015; Eccles, Krzus ve Ribot, 2015). Finansal ve sürdürülebilirlik raporları, doğası gereği tarihseldirler ve çoğunlukla şirketlerin gelecekteki beklentilerini analiz ederken önemli sayılabilecek başka herhangi bir ek bilgi sunmazlar (Barac ve

Moloi, 2010). Söz konusu bu eleştiriler; yatırımcıların finansal bilgilerin yanı sıra finansal olmayan bilgileri de içeren raporlar hazırlamaya yönelik artan bir talebi ile güçlenmiştir (Dumay vd., 2016). ER; bir kuruluşun stratejisinin, yönetişiminin, performansının ve beklentilerinin kısa, orta ve uzun vadede değer yaratılmasına ilişkin yatırımcı taleplerine yönelik alternatif bir raporlama çerçevesi sağlamıştır (IIRC, 2013).

Entegre Raporlama, IIRC'nin kuruluşundan bu yana son yıllarda büyük ölçüde önem kazanmıştır (de Villiers, Rinaldi ve Unerman, 2014). IIRC Temmuz 2010'da yatırımcılar, şirketler, standart belirleyiciler, muhasebeciler ve STK'ları kapsayan küresel bir koalisyon olarak kurulmuştur. Aralık 2013'te ise IIRC, Entegre Raporlama Çerçevesini (<IR>) yayınlamıştır. <IR>, kuruluşların 'değer yaratması'na ve değer yaratmak için kullanılan 'sermayelere' odaklanır ve entegre bir rapora dahil edilecek küresel yol gösterici ilkeleri ve içeriği tanımlar (IIRC, 2013).

Entegre raporlama kalitesi, kavramsal olarak, entegre raporların ilgili çerçevenin sağlanmasıyla uyum derecesini ifade eder. Barth vd. (2017), yüksek düzeyde uyumun yüksek kaliteli entegre raporlara, düşük düzeyde uyumun ise düşük kaliteli entegre raporlara yol açacağını savunmaktadırlar.<IR>, ER'nin hazırlanmasından ve sunumundan sorumlu olanların, hangi konuların öncelikli olduğunu ve bunların entegre raporlarda nasıl açıklandığını belirlemek için kuruluşun özel koşulları göz önüne alındığında muhakeme yapması gerektiğini belirtmektedir (IIRC, 2013).

Bu bağlamda, şirketlerin hangi bilgiyi (finansal/finansal olmayan) raporlayacakları konusunda takdir yetkisi olduğu söylenebilir. Bu durum, entegre raporlar ile çerçeve arasında farklı seviyelerde uyumla sonuçlanacaktır. Bu takdir yetkisi göz önüne alındığında, açıklamaların derecesi bir firmadan diğerine değişecektir.

ER'nin amaçları ile paydaşların ihtiyaçları arasında açık bir uyum görülmektedir. Örneğin yatırımcılar açısından entegre raporların, yatırımcılara sunulan bilgilerin kalitesini artıracaklarını ve bu durumun onlara daha verimli ve üretken bir sermaye tahsisi yürütme kabiliyetini sağlayacağı söylenebilir (Lee ve Yeo, 2016). Entegre rapor, sermaye sağlayıcılarının yatırım fırsatlarını değerlendirmelerine ve yatırılan sermayelerinin kullanımını izlemelerine olanak tanır (Beyer vd., 2010). ER'ye sermaye sağlayıcıları açısından bakıldığında; finansal olmayan bilgilerin sağlanması, kuruluşların meşruiyet amaçları için bir gereklilik haline gelmiştir ve bu nedenle, özellikle çevresel, sosyal ve yönetim konularına ilişkin bilgilerin açıklanması kuruluşların sürekliliğinin korunmasına katkıda bulunmuştur (Velte, 2021).

Hem finansal hem de finansal olmayan bilgilerin açıklanmasının sermaye sağlayıcılar için önemli bir değer taşıdığı ve aynı anda finansal ve finansal olmayan bilgilerin tek bir kapsamlı raporda sunulması, "değer artırıcı etki" yaratmak için büyük bir potansiyel taşımaktadır (Wahl, Charifzadeh ve Diefenbach, 2020; Salvi vd., 2020). Bunun nedeni; çevresel, sosyal ve yönetim faaliyetlerinin bir organizasyonun işleyişine nasıl dahil edildiğine ilişkin bilgilerin sağlanmasının, sermaye sağlayıcıların daha etkili sermaye tahsisi kararları alma konusundaki çıkarlarını desteklemesidir. Bu bağlamda, finansal ve finansal olmayan bilgilerin tamamlayıcı bir şekilde açıklanması, sermaye sağlayıcıların yatırım fırsatlarını daha etkin bir şekilde değerlendirmelerini ve yatırılan sermayenin kullanımını daha yoğun bir şekilde izlemelerini sağlar ki bu durum ER'nin ulaşmaya çalıştığı hedeflerden birisidir (Fatemi, Glaum ve Kaiser, 2018; Cheng vd., 2014).

Literatür incelendiğinde, ER ile firma değeri arasındaki ilişki hakkında iki rakip görüş bulunduğu görülmektedir. İlk görüş, ER ile firma değeri arasında pozitif bir ilişkinin varlığını savunmaktadır. Bu görüşe göre, ER'nin potansiyel faydaları aşağıdaki gibidir (Vitolla ve Raimo, 2018;

Roth, 2014; James, 2014; Simnett ve Huggins, 2015; Burke ve Clark, 2016; Adhariani ve Villiers, 2019; Churet ve Eccles, 2014):

- Sermayenin daha verimli bir şekilde tahsis edilmesini sağlamak için finansal sermaye sağlayıcılarına sunulan bilgilerin kalitesinin iyileştirilmesi,
- Organizasyon stratejisinin ve iş modelinin dış çevredeki ve rekabet ortamındaki değişikliklere nasıl tepki verdiğinin daha iyi ifade edilmesi,
- Kuruluşun kısa, orta ve uzun vadede değer yaratma yeteneğini etkileyen belirli risklerin ve fırsatların daha iyi ifade edilmesi,
- Kuruluşun temel riskleri nasıl yönettiği/azalttığı konusunda daha iyi bir ifade edilmesi;
- Kilit paydaşların ihtiyaç ve çıkarlarını karşılamak için sadece finansal performansa değil, aynı zamanda finansal olmayan performansa da odaklanması;
- İyi bir entegre rapor üretmek için organizasyonun daha bağlantılı departmanlara sahip olması ve entegre departmanların bir sonucu olarak dahili süreçlerde bir iyileştirme;
- Daha düşük sermaye maliyeti.

<IR>’ye göre ER, değer yaratmayla bağlantılı bütünlük bir şekilde önemli bilgiler sağladığı için, hissedarlar ve kreditorler gibi harici sermaye tedarikçilerinin bilgi edinme ve işleme maliyetlerini azaltır (IIRC, 2013).

Yukarıdakilerin aksine ikinci görüş, entegre raporların paydaşlar için faydalı olmadığını ve firma değerini ER ile negatif ilişkili olmasını savunmaktadır. Bu görüşe göre; strateji, iş modelleri, fırsatlar ve riskler gibi bilgilerin rakiplere ifşa edilmesinin maliyetli olabileceği vurgulanmaktadır (Zozik ve Doğan, 2021; Lee ve Yeo, 2016). Bu nedenle, eğer ER firmayı, firma için maliyetli olan organizasyonel süreçleri benimsemeye zorlarsa, firma değeri olumsuz yönde etkilenecektir.

Rekabet ortamı ve pazar konumu hakkındaki açıklamaların rekabet avantajını önemli ölçüde azaltabileceği durumlarda, bu açıklamaları daha genel olarak ele almak uygun olabilir. Amaç gizli bilgileri ifşa etmek değil, diğer piyasa oyuncuları hakkında farkındalık göstermek ve bunlarla ilişkili etkilerin proaktif bir şekilde ele alınmasını ve yönetimini sağlamaktır (Mervelskemper ve Streit, 2017).

2.2. Literatür Taraması

Adegboyegun vd. (2020), entegre raporlamanın Nijerya’da faaliyet gösteren bankaların performansı üzerine 2009-2018 yıllarını kapsayan bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Çalışma sonuçlarına göre ER, şirket performansını kısa vadede etkilememekte ancak uzun vadede olumlu ve güçlü biçimde etkilemektedir.

Albitar vd. (2020), entegre raporlamanın FTSE endeksinde yer alan şirketlerin finansal performansı üzerine 2009-2018 yıllarını kapsayan bir araştırma yürütmüşlerdir. Araştırma sonuçları, ER’nin firma performansı üzerine pozitif bir etkisi olduğunu ve gönüllü olarak ER yayınlayan firmaların daha iyi finansal performans gösterme eğiliminde olduğunu belirtmektedir.

Caglio, Melloni ve Perego (2019) ise çalışmalarında Güney Afrika’da 2011-2016 yılları arasında yayımlanan ER kalitesinin şirketlerin finansal performansına etkisini ele almışlardır. Çalışma sonucuna göre, ER kalitesi firma değerini olumlu yönde etkilemektedir.

Dey (2020), Bangladeş’te faaliyette bulunan ER yayınlamış 144 banka üzerine 2013-2018 yıllarını kapsayan ve ER ile firma değeri arasındaki ilişkiyi ele aldığı çalışmasında, ER’nin firma değeri üzerine olumlu bir etkisi olduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca çalışma sonuçlarına göre, daha büyük

yönetim kuruluna, daha yüksek kadın ve bağımsız yönetici oranının sahip bankaların ER'yi benimseme ve uygulama olasılığı daha yüksektir.

Gal ve Akisik (2020), 2011-2016 yıllarına ait Compustat Kuzey Amerika veritabanında yer alan finansal veriler ve GRI sitesinde yayınlanan ER'leri analiz ettikleri çalışmalarında, iç kontrol sistemlerinin ve ER'nin şirketlerin piyasa değeri üzerinde olumlu etkisi olduğu sonucuna varmışlardır.

Landau vd. (2020), Euro 50 Stoxx endeksinde yer alan 50 şirketin 2010-2016 yıllarına ait verileri inceledikleri çalışmalarında, ER kalitesinin şirketlerin piyasa değeri üzerinde olumsuz bir etkisi olduğu sonucuna varmışlardır.

Moloi ve Iredele (2020) çalışmalarında, Güney Afrika Johannesburg Menkul Kıymetler Borsası'na kayıtlı firmaların ER kalitesi ile firma değeri ilişkisini incelemişlerdir. Çalışma 2013-2017 yılları arasında Johannesburg Menkul Kıymetler Borsası'nda listelenen 20 firmanın ER'leri araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, ER kalitesinin firma değeri üzerinde olumlu bir etkisi bulunmaktadır.

Muttakin vd. (2020) çalışmalarında, sermaye maliyeti ile ER arasında ilişkiyi incelemişlerdir. Bu bağlamda çalışmada, Johannesburg Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem gören firmalardan elde edilen 2009-2015 yıllarına ait verileri analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, entegre raporlar yayınlayan firmalar, ER yayınlamayan firmalara göre daha düşük bir borç maliyetine sahiptir.

Cortesi ve Vena (2019) ise 57 ülkeden 636 şirketin 2003-2017 yılları arasındaki verilerini analiz ettikleri çalışmalarında, ER'nin kurumsal raporlamayı iyileştirdiği ve bilgi asimetrisini azalttığı sonucuna varmışlardır.

Pavlopoulos, Magnis ve Iatridis (2017) ise 82 uluslararası firmanın 2011-2015 dönemine ait verilerini inceledikleri çalışmalarında, ER kalitesinin vekalet maliyetlerini azalttığı sonucuna ulaşmışlardır.

Lee ve Yeo (2016), çalışmalarında ER ile firma değeri ilişkisini incelemişlerdir. Bu bağlamda, Güney Afrika'da faaliyet gösteren şirketlerin ER'leri analiz edilmiştir. Çalışma sonuçlarına göre, ER firma değeri üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Amacı ve Hipotezleri

Bu çalışmada, Türkiye'de yayınlanan ER kalitesi ve firma değeri arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. Araştırma, ER kalitesinin firma değerine etkisinin belirlenmesi açısından önem arz etmektedir.

ER, sermayenin daha verimli ve üretken bir şekilde tahsis edilmesini sağlamak için finansal sermaye sağlayıcılarına sunulan bilgilerin kalitesini iyileştirmektedir. Bu nedenle, ER yatırımcılar için fayda sağlıyorsa, firma değerinin ER ile pozitif yönde ilişkili olduğu söylenebilir.

H₁: *Firma değeri ER kalitesi ile pozitif yönde ilişkilidir.*

“Entegre düşünce bir kuruluşun faaliyetlerine ne kadar fazla dahil edilirse bilgiler arasındaki bağlantılar yönetim raporlamasına, analizlere ve karar verme sürecine ve dolayısıyla entegre rapora o kadar doğal bir şekilde aktarılır.” (IIRC, 2013). Bu nedenle, ER'nin faydalarından birinin, firmanın iş stratejileri, operasyonları ve değer yaratma arasındaki bağlantıları eksiksiz, öz ve entegre bir şekilde göstererek bilgi işleme maliyetlerini azaltmak olduğu söylenebilir.

Firmaya ait finansal ve finansal olmayan bilgiler yatırımcılara daha düşük bir maliyetle ulaştığında, yatırımcılar bu bilgilere olan talebi artıracak ve bu bilgi nihai olarak hisse senedi fiyatlarına

etki edecektir. Bilgi işlem maliyetinin düşürülmesi, bu bilginin varlık fiyatlarına etkileme hızını ve miktarını artıracaktır.

Yüksek organizasyonel karmaşıklığa sahip firmaların daha kompleks operasyonel ve bilgi ortamlarına sahip olduğu düşünüldüğünde (Naveen, 2006; Daryani ve Amini, 2016) ve yatırımcıların sınırlı işlem ve sermaye kapasitesi göz önüne alındığında, organizasyonel karmaşıklığı yüksek firmalarda bilgi işlem maliyetleri daha yüksek olacaktır (Cohen ve Lou, 2012).

H₂: ER ve firma değeri arasındaki pozitif ilişki, daha yüksek organizasyonel karmaşıklığa sahip firmalar için daha güçlüdür.

“Bir entegre raporun asıl amacı finansal sermaye sağlayan taraflara bir kuruluşun zaman içinde nasıl değer yaratacağını açıklamaktır. Bir kuruluşun kendisi için değer yaratabilme kabiliyeti, finansal sermaye sağlayan taraflara finansal geri dönüş sağlar.” (IIRC, 2013). ER, finansman ve kurumsal açıklamalar arasındaki bağlantıyı ele alır. Ayrıca, bir kuruluşun kendisi için değer yaratma yeteneğini etkilediğinde, bir kuruluşun başkaları için yarattığı değerle de ilgilenir. Bu bağlamda entegre bir rapor, temel kurumsal girdilerin, kuruluşun bağlı olduğu sermaye öğeleriyle nasıl ilişkili olduğunu gösterir. Hissedarlar ve yöneticiler arasındaki bilgi asimetrisinin bir sonucu olarak, firmalar dış finansmanı iç finansmandan daha maliyetli görmektedir. Dış finansman çok maliyetli olduğunda, firmalar yatırım projelerinden vazgeçme eğilimindedirler. Daha fazla gönüllü açıklamanın bilgi asimetrisini azalttığı ve dış finansman maliyetini düşürdüğü söylenebilir (Verrecchia, 1983).

H₃: ER ve firma değeri arasındaki pozitif ilişki, daha fazla dış finansman ihtiyacı olan firmalar için daha güçlüdür.

3.2. Araştırmanın Modeli ve Değişkenleri

Araştırmada, ER kalitesi ile firma değeri arasında bir ilişki olup olmadığını ve bu ilişkinin firma özelliklerine göre sistematik olarak değişip değişmediğini incelemek amaçlanmıştır.

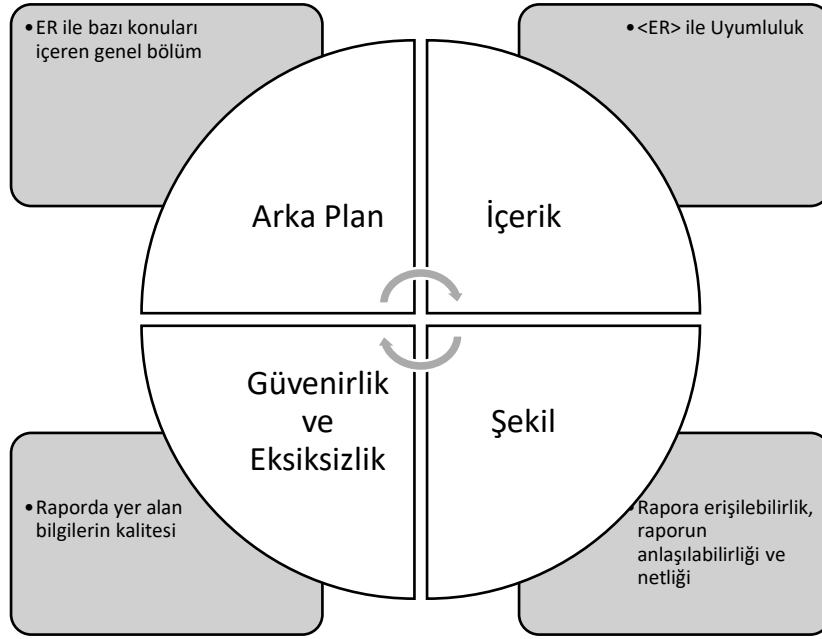
Firma değeri için, özkaynakların piyasa değeri ve borçların defter değeri toplamının varlıkların defter değerine bölünmesi suretiyle hesaplanan TOBINQ oranı kullanılmıştır. ER ile firma değerlemesi arasındaki ilişkiyi incelemek için kullanılan model aşağıdaki gibidir (Lee ve Yeo, 2016):

$$TOBINQ_{i,t} = \beta_0 + \beta_1ERSKOR_{i,t-1} + \beta_2ERSKOR_{i,t-1} * KARMASIK_{i,t-1} + \beta_3ERSKOR_{i,t-1} * DIŞFİN_{i,t-1} + \beta_4KARMASIK_{i,t-1} + \beta_5DIŞFİN_{i,t-1} + \beta_6LOGVAR_{i,t-1} + \beta_7ROA_{i,t-1} + \beta_8SATIS_{i,t-1} + \beta_9UYABKAY_{i,t-1} + \beta_{10}BAGYON_{i,t-1} + \beta_{10}YONSAY_{i,t-1}$$

Modeldeki ‘i’ firmayı ve ‘t’ yılı ifade etmektedir.

TOBINQ	Özkaynakların piyasa değeri ve borçların defter değeri toplamının varlıkların defter değerine bölünmesi suretiyle tespit edilmektedir.
ERSKOR	Entegre raporlama skoru endeksidir.
KARMASIK	Örgütsel karmaşıklık için ortak faktör yükü medyan değerinden büyükse bire, aksi takdirde sifıra eşit olan bir gölge/kukla değişkendir. Firmanın karmaşıklığı, yaygın olarak kullanılan üç kurumsal karmaşıklık ölçüsünün ortak faktör analizi kullanılarak belirlenmektedir: (1) iş bölümlerinin sayısı, (2) firma büyüklüğü ve (3) maddi olmayan varlıkların toplam varlıklara oranı.
DIŞFİN	Medyan değerinden büyükse bire, aksi takdirde sifıra eşit olan bir gölge/kukla değişkendir. Bir firmanın dış finansman ihtiyaçları, sermaye harcamaları eksi operasyonlardan elde edilen nakit akışı bölü sermaye harcamaları olarak belirlenmiştir.
LOGVAR	Toplam varlıkların defter değerinin doğal logaritmasıdır.
ROA	Net karın toplam varlıklara bölümüdür.
SATIS	Önceki yıla göre satışlardaki artış oranıdır.
UYABKAY	Uzun vadeli borcun, toplam varlıkların defter değerine bölünmesi ile bulunur.
BAGYON	Yönetim kuruluna atanmış bağımsız yöneticilerin oranıdır.
YONSAY	Yönetim kurulundaki yönetici sayısıdır.

Buna göre; TOBINQ bağımlı değişken, ERSKOR, KARMASIK ve DIŞFİN bağımsız değişken ve LOGVAR, ROA, SATIS, UYABKAY, BAGYON ve YONSAY ise kontrol değişkenleri olarak belirlenmiştir.

Şekil 1: Entegre Raporlama Skor Kartı

Çalışmada entegre raporların kalite değerlendirmesi için Pistoni, Songini ve Bavagnoli (2018) tarafından geliştirilen bir skorlama sistemi kullanılmıştır. Pistoni, Songini ve Bavagnoli (2018) bir puanlama modeli oluşturmak için Hammond ve Miles (2004) tarafından önerilen kurumsal raporlama kalitesinin 11 niteliğini benimsemişlerdir. Söz konusu 11 nitelik, bir bütün olarak entegre raporlama skor kartını tanımlayan 23 değişkenle ifade edilen dört bileşene bağlanmıştır (Şekil 1 ve Tablo 1) (Pistoni, Songini ve Bavagnoli, 2018).

Tablo 1: Entegre Raporlama Skor Kartının Bileşenleri ve Değişkenleri ile Kalite Değerlendirmesinin Nitelikleri Arasındaki İlişki

Entegre Raporlama Skor Kartı Bileşenleri	Entegre Raporlama Skor Kartı Değişkenleri	Kalite Değerlendirmesinin Nitelikleri
Arka Plan	1. Entegre raporlamayı benimseme seçiminin altında yatan motivasyonlar	1.Raporlama kurallarının ve standartlarının benimsenmesi 2.CEO'dan net vizyon açıklaması
	2. <ER> amaçları	
	3. Raporu kullananlar	
	4. Entegre raporlama sürecinden sorumlu yönetici	
	5. CEO'nun açıklaması	
	6. Raporun başlığı	
	7. Genel olarak <ER> çerçevesi ile uyumu	
Güvenilirlik ve Eksiksizlik	8. İç denetim	3.Bağımsız denetim 4.Başarı ve ödüller
	9. Bağımsız denetim	
	10. Başarı ve Ödüller	
İçerik	11. Kurumsal genel görünüm ve dış çevre	5.Nicel açıklama 6.Hedeflerin belirlenmesi ve bu hedeflere uygun raporlama 7.Bütün ayrıntıları ile raporlama
	12. İş modeli	
	13. Riskler ve fırsatlar	

	14. Strateji ve kaynak aktarımı	8.Raporlamadan gelen olumlu etkiyi doğru bir şekilde değerlendirme yeteneği
	15. Kurumsal yönetim	9.Önemli hususların iyi yorumlanması
	16. Performans	10.Normalleştirilmiş verilerin raporlanması
	17. Genel görünüş	
	18. Hazırlık ve sunum temeli	
	19. Sermaye öğeleri	
	20. Değer yaratma süreci	
Şekil	21. Anlaşılabilirlik ve netlik	11.Belgeyi kapsamlı bir şekilde inceleme
	22. Öz olma	
	23. Erişilebilirlik	

Tablo 1’de verilen 23 değişken, raporlama kalitesi değerlendirmesine ilişkin <IR> çerçevesi temel alınarak; arka plan (paydaş ilişkilerine ilişkin ilkeler), güvenilirlik ve eksiksizlik (verilerin doğrulanması), içerik (genel görünüş, strateji, iş modeli vb.) ve şekil (öz olma ve tutarlılık ve karşılaştırılabilirlik) olmak üzere dört bileşende gruplandırılmıştır (Pistoni, Songini ve Bavagnoli, 2018). Bir sonraki adımda, entegre raporlama skor kartında belirlenen dört bileşenin her birinde bulunan değişkenleri değerlendirmek için bir puanlama sistemi oluşturulmuştur:

- Arka plan bileşeni için belirlenen yedi değişkenin her birinin varlığı veya yokluğu değerlendirilmiştir. Değişkenin raporda olmaması durumunda 0 puan verilirken, olması durumuna 1 puan verilmiştir. Bu bileşen için maksimum puan 7'dir.
- Güvenilirlik ve eksiksizlik bileşeni için benzer bir puanlama sistemi benimsenmiştir. Bileşende yer alan üç değişkenin için değişkenin olmaması durumunda 0 puan, olması durumunda 1 puan verilmiştir. Bu alan için maksimum puan 3'tür.
- İçerik bileşeninde ise on değişkenin her birine 0 (yokluk) ile 5 (çok yüksek kalite) arasında bir puan verilmiştir (Tablo 2). İçerik bileşeninden elde edilebilecek maksimum puan 50'dir.
- Şekil bileşeninin üç değişkenin her birine göre 0 ile 5 arasında bir puan verilmiştir (Tablo 2). Şekil bileşeninden elde edilebilecek maksimum puan 15'tir.

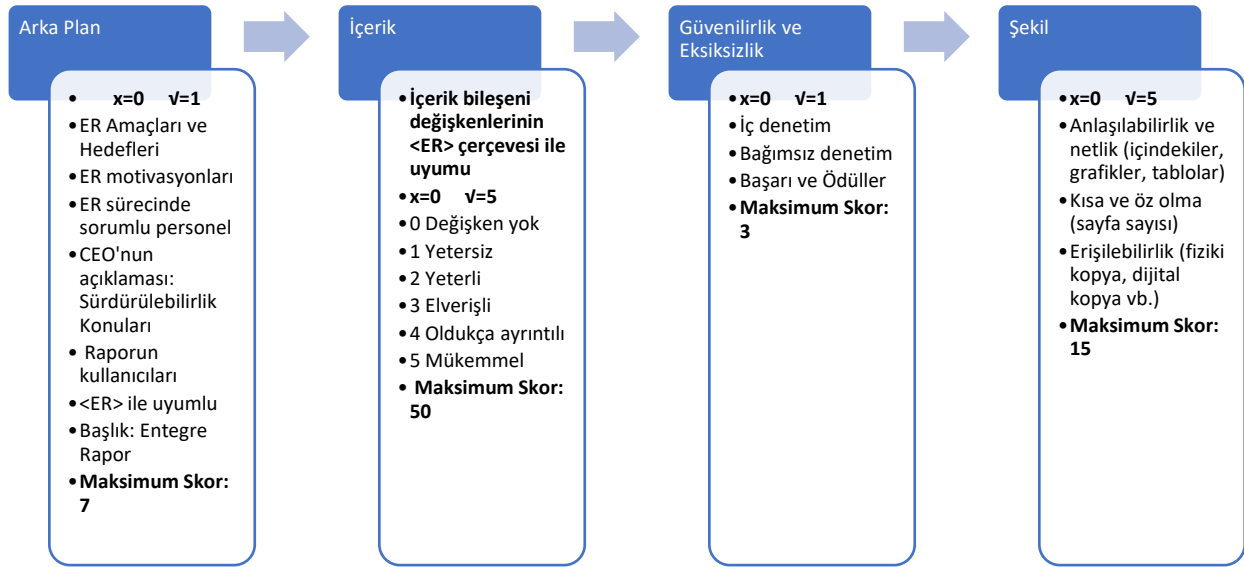
Tablo 2: İçerik ve Şekil Bileşenindeki Değişkenler için Skorum Sistemi

Puan	Açıklama
0	Değişken mevcut değil
1	Değişken mevcut ancak ER ilkelerine karşılamakta yetersiz
2	Değişken mevcut ancak birkaç ER ilkesi temel alınmış
3	Değişken mevcut, ER ilkelerine ortalama atıfta bulunan bilgi miktarı mevcut
4	Değişken mevcut, birçok ER ilkesi dikkate alınarak değişken açıklaması iyi ve ayrıntılı
5	Değişken mevcut, bütün ER ilkeleri dikkate alınarak değişken açıklaması mükemmel
Puan	Raporun anlaşılabilirliği ve netliği
0	Rapor net değil; belgenin okunmasını ve anlaşılmasını kolaylaştırabilecek herhangi bir öğenin olmaması (örn. grafikler, tablolar vb.)
1	Rapor esas olarak nitel; bağlantılı olmayan grafik ve tabloların az kullanımı; belgenin bir dizininin, bir sözlüğün veya kısaltmalar içeren bir tablonun olmaması
2	Grafik ve tabloların yeterli olması; sadece birkaç ayrıntı içeren dizin bulunması
3	Grafikler ve tabloların belgenin anlaşılmasını kolaylaştırması; anlatı akışı ve grafikler/tablolara arasındaki dengeni iyi olması
4	Grafik ve tabloların çok iyi kullanımı; ayrıntılı dizin bulunması; harici kaynaklara, firma web sitesine veya diğer belgelere bağlantı kurulması
5	Çok iyi bir düzen olması; mükemmel derecede dizin, grafikler ve tabloların kullanılması
Puan	Kısa ve öz olma

0	Uygulama mümkün değil
1	200 sayfadan çok
2	151 ile 200 sayfa arası
3	101 ile 150 sayfa arası
4	51 ile 100 sayfa arası
5	50 sayfaya kadar
Puan	Erişilebilirlik
0	Uygulama mümkün değil
1	Sadece fiziki kopya
2	Sadece kuruluşun web sitesinde PDF formatında
3	Kuruluşun web sitesinde PDF formatında ancak rapor içeriklerine kuruluşun web sitesinde ayrıca ulaşılabilir
4	Rapora, son derece etkileşimli bir platform sayesinde firmanın web sitesinde gezinerek çevrimiçi olarak erişilebilir.
5	Rapor içeriğine yüksek düzeyde erişilebilir ve kişiselleştirilmiş bir rapor oluşturulabilir. Aynı zamanda rapora LinkedIn, Twitter, Facebook vb. üzerinden erişim imkanı vardır.

Bu bağlamda, entegre raporlama skorum sistemi çerçevesi Şekil 2’de verilmiştir.

Şekil 2: Skorum Modeli Çerçevesi

3.3. Araştırmanın Veri Seti ve Analiz Yöntemleri

Araştırma modeli çerçevesinde ampirik bir değerlendirme gerçekleştirmek için Türkiye’de yayınlanan ER’lere ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu amaçla, Entegre Raporlama Türkiye’nin web sitesinde 2016-2020 yıllarına ait ‘Türkiye’de Yayınlanan Entegre Raporlar’a ulaşılmıştır. Bu bağlamda, ulaşılan ER’ler Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3: Türkiye’de Yayınlanan Entegre Raporlar

Şirket Adı	2016 yılı Entegre Raporu	2017 yılı Entegre Raporu	2018 yılı Entegre Raporu	2019 yılı Entegre Raporu	2020 yılı Entegre Raporu
1 Borsa İstanbul	X	√	√	√	√
2 Merkezi Kayıt Kurumu	X	X	X	X	√
3 Vakıfbank	X	X	X	√	√
4 Ziraat Bankası	X	X	X	√	√
5 Halkbank	X	X	X	X	√
6 Kalkınma Yatırım Bankası	X	X	X	X	√

7	Yıldız Teknik Üniversitesi	X	√	√	X	√
8	Garanti BBVA	X	√	√	√	√
9	İş Bankası	X	X	√	√	√
10	TSKB	√	√	√	√	√
11	Yapı Kredi	X	X	X	√	√
12	Akbank	X	X	X	X	√
13	Akademi Çevre	X	X	X	X	√
14	Adana Çimento	√	X	√	√	X
15	Aslan Çimento	√	X	√	√	X
16	Çimsa	√	√	√	√	√
17	Oyak Maden	X	X	X	√	√
18	Nuh Çimento	X	√	√	√	√
19	Oyak Çimento	X	X	X	X	√
20	Mazars Denge	X	X	X	√	√
21	Aksa Akrilik	X	X	X	√	√
22	Allianz	X	X	X	√	√
23	Argüden Yönetişim Akademisi	√	√	√	√	√
24	TEGV	X	X	√	√	√
25	Kadıköy Belediyesi	X	X	√	X	√
26	Turkcell	X	X	X	X	√
27	CCI	X	X	X	X	√
28	Darüşşafaka	X	X	X	X	√
Toplam		5	7	12	17	26

Tablo 3 incelendiğinde, Türkiye’de 2016-2020 yılları arasında 28 firmadan toplamda 67 adet ER yayımlandığı görülmektedir. Söz konusu 5 yıllık periyodun tamamında ER yayımlayan, TSKB ve Argüden Yönetişim Akademisi olmak üzere iki firma bulunmaktadır. Bununla birlikte, son yıllarda ER yayımlayan firmaların sayısında önemli ölçüde artış olduğu görülmektedir.

Yıldız Teknik Üniversitesi, Argüden Yönetişim Akademisi, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, Kadıköy Belediyesi ve Darüşşafaka tarafından yayımlanan ER’ler STK, yerel yönetim ve eğitim alanında faaliyet gösterdikleri için, aynı zamanda Akademi Çevre ve Mazars Denge tarafından yayımlanan ER’ler firmaların finansal tablolarına ulaşamadığı için araştırma kapsamına dahil edilmemiştir.

Araştırmada toplanan verilerin istatistiki analizini gerçekleştirmek için SPSS paket programı tercih edilmiştir. Değişkenler arası ilişkinin tespiti için çoklu doğrusal regresyon ve korelasyon analizleri gerçekleştirilmiştir.

4. BULGU VE ANALİZLER

4.1. Tanımlayıcı İstatistikler

ER kalitesinin firma değeri üzerindeki etkisini test etmek amacıyla çalışma kapsamında incelenen 50 firmanın 2016-2020 yıllarına ait tanımlayıcı istatistiki bilgileri Tablo 4’te sunulmaktadır.

Tablo 4: Tanımlayıcı İstatistikler

Değişken	Gözlem	Ortalama	Minimum	Maksimum	Standart Sapma
TOBINQ	50	0,8987	2,87	,76	,35589

ERSKOR	50,52	27	73	2,3563
KARMASIK	0,50	0	1	-
DIŞFİN	0,50	0	1	-
LOGVAR	24,08	19,14	27,57	2,3563
ROA	,0541	-,02	,30	,0624
SATIS	,1489	-,81	,66	,2167
UYABKAY	,1245	,00	,32	,1626
BAGYON	,2548	,00	,50	,1281
YONSAY	9,5217	7	14	1,6916

Tablo 3 incelendiğinde, araştırma kapsamında incelenen firmaların ortalama aktif karlılığı (ROA) %5,41 olarak belirlenmiştir. Aynı zamanda firmaların yayınlamış olduğu ER'lerin ortalama skorunun 50,52 olduğu görülmektedir. Ayrıca firmaların yönetim kurulu üye sayılarının ortalama 9,52 olduğu ve ortalama %25,48'inin bağımsız üye oranına sahip olduğu belirlenmiştir.

4.2. Analizler

4.2.1. Korelasyon Analizi

Değişkenler arasındaki ilişkinin yönü ve gücünü belirlemede Pearson Korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Bu bağlamda, değişkenler arası ilişki Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5: Değişkenler Arası İlişki

Faktörler	TOBİNO	ERSKOR	KARMASIK	DIŞFİN	LOGVAR	ROA	SATIS	UYABKAY	BAGYON	YONSAY
TOBİNO	1									
ERSKOR	,047	1								
KARMASIK	,106**	,448**	1							
DIŞFİN	-,073*	-,293**	-,131**	1						
LOGVAR	,166**	,496**	,786**	-,428**	1					
ROA	-,085*	-,300**	-,357**	,334**	-,568**	1				
SATIS	-,049	-,029	-,239**	-,148**	-,106**	,312**	1			
UYABKAY	,187**	-,026	,081*	,96**	-,050	-,065	-,555**	1		
BAGYON	,223**	,163**	-,124**	,155**	-,139**	,173**	-,001	,062	1	
YONSAY	,040	,316**	,311**	,000	,330**	-,069*	-,092**	,122**	-,071*	1

***, ** ve * sırasıyla %1, %05 ve %10 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlılığı ifade etmektedir.

Tablo 5'te bağımlı, bağımsız ve kontrol değişkenleri arasındaki korelasyon ve anlamlılık düzeyleri sunulmuştur. Analiz sonuçları, regresyon modelinde çoklu korelasyon sorununun olmadığına işaret etmektedir.

4.2.2. Çoklu Regresyon Analizi

Çalışmada kullanılan bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişki çoklu doğrusal regresyon modeli ile analiz edilmiştir. Çoklu regresyon analizi sonucunda elde edilen bulgular ise Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6: Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları (H₁)

Değişkenler	Standartlaştırılmamış Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p	VIF Testi (Centered VIF)
	B	Stnd. Hata	Beta			
Sabit (C)	-,867	,247	-	-3,502	,000*	-
ERSKOR	-,003	,001	,082	-2,023	,043*	1,634
KARMASIK	-,113	,042	-,159	-2,665	,008*	2,453

DIŞFİN	,143	,028	-,203	5,049	,000*	1,600
LOGVAR	,071	,011	,475	6,671	,000*	1,760
ROA	-,219	,248	-,039	-,883	,378	1,907
SATIS	,247	,070	,152	3,544	,000*	1,810
UYABKAY	,595	,085	,275	6,975	,000*	1,532
BAGYON	,653	,096	,237	6,817	,000*	1,198
YONSAY	-,010	,008	-,046	-1,282	,200	1,295
R²	Düzeltilmiş R²					
,492	,472					

Tablo 6, ER skorunun firma değeri üzerindeki etkisine ilişkin çoklu regresyon analizi sonuçlarını göstermektedir. Tablo 6’ya göre, ER skoru ile firma değeri arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunmaktadır. Dolayısıyla, H₁ hipotezi kabul edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre, ER skorunda meydana gelecek 1 birim artışın, TOBINQ değerini örnek ortalamasına göre %8,2 arttıracığı söylenebilir.

ER ve firma değeri arasındaki pozitif ilişkinin, daha yüksek organizasyonel karmaşıklığa sahip ve daha fazla dış finansman ihtiyacı olan firmalara daha güçlü etki edeceğine ilişkin çoklu regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Analizin gerçekleştirilebilmesi için, ERSKOR*KARMASIK ve ERSKOR*DIŞFİN olmak üzere 2 adet etkileşim terimi (interaction term) oluşturulmuştur. Bu bağlamda, analiz sonuçları Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7: Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları (H₂ ve H₃)

Değişkenler	Standartlaştırılmamış Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p	VIF Testi (Centered VIF)
	B	Stnd. Hata	Beta			
Sabit (C)	-1,223	,241		-5,077	,000*	
ERSKOR	-,007	,002	-,205	-3,588	,000*	2,650
ERSKOR*KARMASIK	,006	,002	-2,470	-2,243	,014*	2,543
ERSKOR*DIŞFİN	,003	,000	,578	8,185	,000*	2,824
KARMASIK	,088	,123	,124	,716	,005*	1,936
DIŞFİN	-,148	,036	-,210	-4,082	,000*	2,902
LOGVAR	,091	,010	,611	9,103	,000*	2,733
ROA	-,268	,233	-,048	-1,152	,250	1,959
SATIS	,222	,065	,136	3,385	,001*	1,863
UYABKAY	,763	,081	,352	9,479	,000*	1,587
BAGYON	,758	,089	,276	8,490	,000*	1,211
YONSAY	-,017	,007	-,081	-2,376	,018*	1,318
R²	Düzeltilmiş R²					
,290	,280					

Tablo 7 incelendiğinde, ERSKOR*KARMASIK etkileşim terimi ile TOBINQ arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunduğu görülecektir. Dolayısıyla H₂ hipotezi kabul edilmiştir.

Organizasyonel karmaşıklığı daha yüksek olan firmalarda; daha yüksek entegre raporlama kalitesine sahip olan firmalar, daha düşük entegre raporlama kalitesi sahip olan firmalara göre daha yüksek piyasa değerine sahiptir.

Bu çalışmada, organizasyonel karmaşıklığı yüksek olan firmalar (başka bir ifade ile KARMASIK puanları yüksek olanlar), birçok iş ve coğrafi segmentte faaliyet gösteren, maddi olmayan duran varlık oranları yüksek ve görece büyük firmalardır. Karmaşık işletim ve bilgi sistemlerinin bir sonucu olarak bu firmaların yüksek derecede bilgi edinme, işleme ve entegrasyon maliyetleri

bulunmaktadır. Bu nedenle, görece kaliteli ER'lerin, organizasyonel karmaşıklığı yüksek firmalarda bilgi ortamını iyileştirdiğini ve bu durumun daha yüksek piyasa değerini sağlayacağı söylenebilir.

Tablo 7'ye göre, ERSKOR*DIŞFİN etkileşim terimi ile TOBINQ arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunduğu görülecektir. Bu bağlamda, H₃ hipotezi kabul edilmiştir. Bu durum, firma değeri ile ER arasındaki pozitif ilişkinin daha yüksek dış finansman ihtiyacı olan firmalarda daha güçlü olduğunu gösterir. Buna göre, daha kaliteli ER'lerin, iç ve dış bilgi kullanıcıları arasındaki bilgi asimetrisini azalttığı ve bu durumun yüksek dış finansman ihtiyacı olan firmalar için daha düşük dış finansman maliyetlerini sağladığı söylenebilir.

5. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Bu çalışmada, Türkiye'de yayınlanan ER kalitesi ile firma değeri arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu amaçla, Türkiye'de 2016-2020 yılları arasında yayınlanan ER çalışma kapsamına dahil edilmiş ve çoklu regresyon analizleri gerçekleştirilmiştir.

Araştırma temel modeline uygun olarak gerçekleştirilen analizlerde, ER'lerin firma değeri üzerinde pozitif etkisi olduğu tespit edilmiştir (H₁). Elde edilen bu bulgu daha önce yapılan çalışmalarda (Lee ve Yeo, 2016; Dey, 2020; Moloi ve Iredele, 2020; Gal ve Akisik, 2020) elde edilen bulgularla örtüşmektedir. Bu durumda, ER'den elde edilen faydanın, ER'nin maliyetlerini aştığı söylenebilir.

Aynı zamanda yapılan analizler sonucunda, organizasyonel karmaşıklığı yüksek firmaların, firma değeri ile ER arasındaki pozitif ilişkinin daha güçlü olduğu saptanmıştır (H₂). Elde edilen bu bulgu daha önce yapılan çalışmalarda (Cortesi ve Vena, 2019; Muttakin vd., 2020; Pavlopoulos, Magnis ve Iatridis, 2017) elde edilen bulgularla örtüşmektedir. Bu durum, ER'nin karmaşık işletim ve bilgi sistemine sahip firmalarda bilgi işlem maliyetlerini azalttığını göstermektedir.

Ayrıca daha yüksek dış finansman ihtiyacı olan firmalarda, ER ile firma değeri arasındaki ilişkinin daha güçlü olduğu belirlenmiştir (H₃). Elde edilen bu bulgu daha önce yapılan çalışmalarda (Yücenurşen, 2021; Kaya, 2015; Muttakin vd., 2020; Lee ve Yeo, 2016) elde edilen bulgularla örtüşmektedir. Bu bağlamda, ER'nin firma ve dış sermaye tedarikçileri arasındaki bilgi asimetrisini azalttığı söylenebilir.

Gelecekte gerçekleştirilecek çalışmalar için araştırmada kullanılan modelin başka ülkelerde yayınlanan ER'ler ve firmalar üzerinde gerçekleştirilmesi önerilmektedir. Aynı zamanda gerçekleştirilecek çalışmalarda, araştırma modelinde kullanılan kontrol değişkenlerine insan kaynakları, çevresel faktörler, müşteri memnuniyeti, yönetim anlayışı, teknoloji kullanımı, ürün kalitesi gibi değişkenleri eklemek fayda sağlayacaktır.

Etik Beyan

“Türkiye’de Yayınlanan Entegre Raporların Kalitesi ve Firma Değeri” başlıklı çalışmasının yazılması ve yayınlanması süreçlerinde Araştırma ve Yayın Etiği kurallarına riayet edilmiş ve çalışma için elde edilen verilerde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Çalışma için etik kurul izni gerekmemektedir.

Katkı Oranı Beyanı

Araştırma makalesinin taslağının oluşturulmasından son haline gelene kadar yazarların tamamı bilgi ve donanımlarıyla tüm süreçlere katkı yapmış ve son halini değerlendirerek onaylamıştır.

Çatışma Beyanı

Yapılan bu çalışma gerek bireysel gerekse kurumsal/örgütsel herhangi bir çıkar çatışmasına yol açmamıştır.

KAYNAKÇA

- Abeysekera, I. (2013). A Template for Integrated Reporting. *Journal of Intellectual Capital*, 14(2), 227-245.
- Adegboyegun, A. E., Alade, M. E., Ben-Caleb, E., Ademola, A. O., Eluyela, D. F. ve Oladipo, O. A. (2020). Integrated Reporting and Corporate Performance in Nigeria: Evidence from the Banking Industry. *Cogent Business & Management*, 7(1), 1-12.
- Adhariani, D. ve Villiers, C. d. (2019). Integrated Reporting: Perspectives of Corporate Report Preparers and Other Stakeholders. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, 10(1), 183-207.
- Albitar, K., Hussainey, K., Kolade, N. ve Gerged, A. M. (2020). ESG Disclosure and Firm Performance Before and After IR: The Moderating Role of Governance Mechanisms. *International Journal of Accounting & Information Management*, 28(3), 429-444.
- Aras, G. ve Sarioğlu, G. U. (2015). *Kurumsal Raporlamada Yeni Dönem: Entegre Raporlama*. İstanbul: TÜSİAD.
- Barac, K. ve Moloi, T. (2010). Assessment of Corporate Governance Reporting in the Annual Reports of South African Listed Companies. *Southern African Journal of Accountability and Auditing Research*, 10, 19-31.
- Barth, M. E., Cahan, S. F., Chen, L. ve Venter, E. R. (2017, Nisan). *The Economic Consequences Associated with Integrated Report Quality: Capital Market and Real Effects*. Stanford Business: <https://www.gsb.stanford.edu/faculty-research/working-papers/economic-consequences-associated-integrated-report-quality-capital> adresinden alındı
- Beyer, A., Cohen, D. A., Lys, T. Z. ve Walther, B. R. (2010). The Financial Reporting Environment: Review of the Recent Literature. *Journal of Accounting and Economics*, 50(2-3), 296-343.
- Burke, J. J. ve Clark, C. E. (2016). The Business Case for Integrated Reporting: Insights from Leading Practitioners, Regulators, and Academics. *Business Horizons*(59), 273-283.
- Caglio, A., Melloni, G. ve Perego, P. (2019). Informational Content and Assurance of Textual Disclosures: Evidence on Integrated Reporting. *European Accounting Review*, 29(1), 55-83.
- Cheng, M., Green, W., Conradie, P., Konishi, N. ve Romi, A. (2014). The International Integrated Reporting Framework: Key Issues and Future Research Opportunities. *Journal of International Financial Management & Accounting*, 25(1), 90-119.
- Churet, C. ve Eccles, R. G. (2014). Integrated Reporting, Quality of Management, and Financial Performance. *Journal of Applied Corporate Finance*, 26(1), 56-64.
- Cohen, L. ve Lou, D. (2012). Complicated Firms. *Journal of Financial Economics*, 104(2), 383-400.
- Cortesi, A. ve Vena, L. (2019). Disclosure Quality Under Integrated Reporting: A Value Relevance Approach. *Journal of Cleaner Production*(220), 745-755.

- Daryani, S. M. ve Amini, A. (2016). Management and Organizational Complexity. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 230, 359-366.
- de Villiers, C., Rinaldi, L. ve Unerman, J. (2014). Integrated Reporting: Insights, Gaps and An Agenda for Future Research. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 27(7), 1042-1067.
- Dey, P. K. (2020). Value Relevance of Integrated Reporting: A Study of the Bangladesh Banking Sector. *International Journal of Disclosure and Governance*(17), 195-207.
- Dumay, J., Bernardi, C., Guthrie, J. ve Demartini, P. (2016). Integrated Reporting: A Structured Literature Review. *Accounting Forum*(40), 166-185.
- Eccles, R. G. ve Krzus, M. P. (2010). *One Report - Integrated Reporting for a Sustainable Strategy*. New Jersey: Jon Wiley & Sons, Inc.
- Eccles, R. G., Krzus, M. P. ve Ribot, S. (2015). Meaning and Momentum in the Integrated Reporting Movement. *Journal of Applied Corporate Finance*, 27(2), 8-17.
- Fatemi, A., Glaum, M. ve Kaiser, S. (2018). ESG Performance and Firm Value: The Moderating Role of Disclosure. *Global Finance Journal*(38), 45-64.
- Gal, G., ve Akisik, O. (2020). The Impact of Internal Control, External Assurance, and Integrated Reports on Market Value. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 27(3), 1227-1240.
- Hammond, K. ve Miles, S. (2004). Assessing Quality Assessment of Corporate Social Reporting: UK Perspectives. *Accounting Forum*, 28(1), 61-79.
- James, M. L. (2014). The Benefits of Sustainability and Integrated Reporting: An Investigation of Accounting Majors' Perceptions. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*, 17(2), 93-113.
- Kaya, P. (2015). Entegre Raporlama Sisteminin Ortaya Çıkış Sebepleri ve şirketlere Sağlayacağı Faydalar. *Muhasebe ve Denetime Bakış*(Haziran), 113-130.
- Landau, A., Rochell, J., Klein, C. ve Zwergel, B. (2020). Integrated Reporting of Environmental, Social, and Governance and Financial Data: Does the Market Value Integrated Reports? *Business Strategy and Environment*, 29(4), 1750-1763.
- Lee, K.-W. ve Yeo, G. H.-H. (2016). The Association Between Integrated Reporting and Firm Valuation. *Review of Quantitative Finance and Accounting*(47), 1221-1250.
- Mervelskemper, L. ve Streit, D. (2017). Enhancing Market Valuation of ESG Performance: Is Integrated Reporting Keeping its Promise? *Business Strategy and the Environment*, 26(4), 536-549.
- Moloi, T. ve Iredele, O. (2020). Firm Value and Integrated Reporting Quality of South African Listed Firms. *Academy of Strategic Management Journal*, 19(1), 1-12.
- Muttakin, M. B., Mihret, D., Lemma, T. T. ve Khan, A. (2020). Integrated Reporting, Financial Reporting Quality and Cost of Debt. *International Journal of Accounting & Information Management*, 28(3), 517-534.
- Naveen, L. (2006). Organizational Complexity and Succession Planning. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 41(3), 661-683.
- Pavlopoulos, A., Magnis, C. ve Iatridis, G. E. (2017). Integrated Reporting: Is it the Last Piece of the Accounting Disclosure Puzzle? *Journal of Multinational Financial Management*(41), 23-46.

- Yücenurşen, M. (2022). Türkiye’de Yayımlanan Entegre Raporların Kalitesi ve Firma Değeri İlişkisi. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 23(41), 343-358.
- Pistoni, A., Songini, L. ve Bavagnoli, F. (2018). Integrated Reporting Quality: An Empirical Analysis. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*(25), 498-507.
- Roth, H. P. (2014). Is Integrated Reporting in the Future? *The CPA Journal*, 84(3), 62-67.
- Salvi, A., Vitolla, F., Giakoumelou, A., Raimo, N. ve Rubino, M. (2020). Intellectual Capital Disclosure in Integrated Reports: The Effect on Firm Value. *Technological Forecasting & Social Change*(160), 1-8.
- Serafeim, G. (2015). Integrated Reporting and Investor Clientele. *Journal of Applied Corporate Finance*, 27(2), 34-51.
- Simnett, R. ve Huggins, A. L. (2015). Integrated Reporting and Assurance: Where Can Research Add Value? *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, 6(1), 29-53.
- Velte, P. (2021). Archival Research on Integrated Reporting: A Systematic Review of Main Drivers and the Impact of Integrated Reporting on Firm Value. *Journal of Management and Governance*(Mayıs).
- Verrecchia, R. E. (1983). Discretionary Disclosure. *Journal of Accounting and Economics*, 5, 179-194.
- Vitolla, F. ve Raimo, N. (2018). Adoption of Integrated Reporting: Reasons and Benefits—A Case Study Analysis. *International Journal of Business and Management*, 13(12), 244-250.
- Wahl, A., Charifzadeh, M. ve Diefenbach, F. (2020). Voluntary Adopters of Integrated Reporting—Evidence on Forecast Accuracy and Firm Value. *Business Strategy and the Environment*(29), 2542-2556.
- Yücenurşen, M. (2021). Entegre Raporlama ve Sermaye Maliyeti İlişkisi. *6th International EMI Entrepreneurship & Social Sciences Congress* (s. 329-338). Aksaray: Dilkur Academy.
- Zozik, A. ve Doğan, Z. (2021). Türkiye’de Entegre Raporlama Sürecinde Karşılaşılabilecek Sorunların Tespitine İlişkin Bir Araştırma. *Muhasebe ve Denetim Bakışı*(63), 83-110.